

KPLL-nyt

2009-1 (Forår 2009)

KØBENHAVNS
PRAKTISERENDE LÆGERS
LABORATORIUM

Indhold i dette nummer

EEG undersøgelserne flytter til Glostrup filialen..	2
KPLL minisymposier 2009..	2
Prøver til analyse af kalium ..	3
Prøvetagningsdato i WebReq...	3
Gentofte/Hellerup-filialen lukkes permanent ..	3
Måling af HbA1c i almen praksis ..	4
Ny type rør ved blodprøvetagning til INR..	4
Ny WebReq-vejledning.	4
Patienter fra Region Sjælland.	5
WebReq og speciallægerne... ..	5
Et hjertesuk fra Svareservice ..	5
Afhentning og indsendelse af prøver til KPLL...	6
Nye udvidede åbningstider..	7
Administrationschefens klumme ..	8

Forår i luften

Prøver til analyse af kalium

Prøver til analyse af kalium skal centrifugeres senest 6 timer efter prøvetagning, og før centrifugering opbevares ved stuetemperatur.

- Inden serum er adskilt fra cellerne ved centrifugering, er det kalium-natrium pumpen, der opretholder koncentrationerne af natrium og kalium (høj natrium og lav kalium ekstracellulært og omvendt intracellulært). Denne pumpe er temperaturafhængig. Ved 21 °C holdes koncentrationerne stabile i op til 6 timer. Ved højere temperaturer mindsker kalium i serum (pumpen er for kraftig) og ved lavere temperaturer øger kalium i serum (pumpen er for svag). Anbringes en ucentrifugeret prøve i køleskab natten over, vil kalium sive ud af cellerne og der vil typisk ses koncentrationer i serum på 7-9 mmol/l. *En ucentrifugeret prøve til kaliumbestemmelse må derfor aldrig sættes i køleskab.*
- Efter centrifugering af de serumgelrør (gul prop), som anvendes på KPLL, betragter vi kalium- og natriumkoncentrationen i serum som stabile i mindst 3 døgn ved 4 °C og stuetemperatur. Højere temperaturer er ikke afprøvet lokalt.
- *Længere tids opbevaring af centrifugerede gelrør bør ske i køleskab.* Det giver størst stabilitet for de fleste analyserede egenskaber. Bemærk at egenskaberne i plasma f.eks. glukose- og kaliumkoncentrationen i de på hospitalerne ofte anvendte lithium-heparin plasmagelrør er mindre stabile efter centrifugering end i serum i centrifugerede serumgelrør.
- *Kalium koncentrationen i en serumprøve er højere end kaliumkoncentrationen i en plasma-prøve, fordi kaliumindholdet i trombocytterne frisættes under koagulationen til serum (plasma-prøver koagulerer ikke).* Dette afspejler sig i referenceintervallerne og har særlig betydning ved trombocytose. Som tommelfingerregel kan man regne med, at kaliumkoncentrationen i en serumprøve stiger med 0,2 – 0,3 mmol/l per $300 \times 10^9/l$ trombocytter. Et højt serumkaliumresultat ved trombocytose repræsenterer således ikke in vivo situationen.

Overlægerne, klinisk biokemisk afd.

Prøvetagningsdato i WebReq

Det er vigtigt med en korrekt prøvetagningsdato på WebReq.

Brug "gemme-funktionen", hvis der udarbejdes en WebReq-rekvisition til indsendelse senere.

På prøvetagningstidspunktet hentes rekvisitionen frem fra "gem" - derefter trykkes "send og udskriv"

På denne måde kommer den rigtige prøvetagningsdato ind i KPLL's IT-laboratoriesystem, hvilket er af afgørende betydning, når det nye præanalytiske laboratoriesystem tages i brug.

Laboratoriekonsulenterne

Gentofte/Hellerup-filialen lukkes permanent

Denne filial har været midlertidigt lukket gennem længere tid på grund af skimmelsvamp angreb.

Gentofte Kommune har ikke kunnet fremskaffe nye lokaler til rådighed med gode adgangsforhold med såvel offentlig transport som bil.

Patienterne har fordelt sig på vore prøvetagningssteder i Lyngby, Gladsaxe og Pilestræde.

Region Hovedstaden og KPLL har derfor besluttet at lukningen af filialen gøres permanent.

Måling af HbA1c i almen praksis

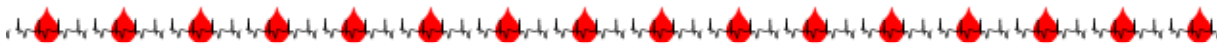
Husk kvalitetssikring ved måling af HbA1c i almen praksis.

Måling af HbA1c i almen praksis til behandlingskontrol af patienter med kendt diabetes kan nu honoreres i Region Hovedstaden. I aftalen herom står: "Analysen skal indgå i kvalitetssikringsordning". Dette kan ske ved konsulentbesøg og parallelanalyse.

Laboratoriekonsulenten vil efter aftale medbringe prøver med kendt HbA1c værdi, hvorpå der kan måles i praksis.

Senere i år vil analysen blive formelt tilgængelig som parallelanalyse. Indtil da kan parallelanalyse udføres på følgende måde: Eget resultat skrives på parallelanalytesedlen (HbAc = xxx %) i valgfrit felt. En prøve med EDTA blod (lilla prop) mærkes med en af HB-etiketterne og indsendes/afhentes med sedlen. Dette skulle medføre, at I får resultatet af KPLL's HbA1c analyse (på EDI eller papir) og jeres eget resultat som kommentar til KPLL's resultat. Der beregnes altså endnu ikke et ratio mellem de to resultater. Hvis I angiver apparatets navn, vil dette også blive anført som kommentar til KPLL's HbA1c resultat. Jeres resultat må højst afvige 18,7% fra KPLL's (altså ikke HbA1c-% enheder, men almindelige %). Indtil videre kræves 2 parallelanalyser om året. Det vil snart blive ændret til én gang per måned.

Overlæge Peter Felding

Ny type rør ved blodprøvetagning til INR

Der er en ny type rør ved blodprøvetagning til INR (Koagulationsfaktor 2+7+10;P) og Fibrinogen;P på vej

Fra og med 1. april 2009 er der indført en ny type rør (stadig med blå prop) til ovennævnte analyser. De hidtidige rør vil fortsat kunne anvendes.

De nye rør, der indeholder en lavere koncentration af antikoagulant (3,2 % Na-citrat) end de hidtidige rør, er indført for at følge internationale rekommandationer. For de nye rør gælder samme regler som for de hidtidige rør:

Fyldning af rør

De nye rør skal være fyldt til mærket på røret.

Rør med mindre blodindhold kan accepteres, når afstanden fra proppens underkant til væskeoverflade er mindre end 20 mm.

Proppen må ikke tages af røret

Proppen må ikke tages af prøvetagningsrøret og påsættes igen, da trykket herved ændres i glasset og et forkert analyseresultat kan opstå.

Prøvematerialet skal opbevares ved stuetemperatur

Ved opbevaring i køleskab vil der sporadisk kunne forekomme falsk for lave INR resultater (for yderligere information se KPLL Nyt 2006-2).

Bent Lind, overlæge

Ny opdateret WebReq-vejledning på KPLL's hjemmeside.

Se: http://www.kpll.dk/klinik/Info.laeger/WebReq/120051-05_WEBREQ.pdf

Laboratoriekonsulenterne

Patienter fra Region Sjælland

Region Sjælland har tidligere meddelt, at patienter fra denne region ikke på det offentlige regning måtte bruge KPLL. Regionen ville betragte sådanne patienter som selvbetalere.

Region Sjælland har d. 20.marts omstødt denne beslutning. Fremover vil borgere som tidligere kunne henvises til at benytte KPLL's prøvetagnings- og undersøgelsesfaciliteter.

WebReq og speciallægerne

KPLL's laboratoriekonsulenter er i samarbejde med konsulenterne i den øvrige del af region Hovedstaden i fuld gang med at hjælpe speciallægerne med implementeringen af WebReq. Anvendelse af elektronisk rekvisition til laboratorier er et overenskomstmæssigt krav.

Der er i alt 502 speciallæger i regionen. 178 er på nu. Der er sendt et orienterende brev fra regionen til speciallægerne, som samtidig har fået tilsendt tilmeldingsblanketter. Konsulenterne vil kontakte de resterende speciallæger mhp at få en aftale om implementeringen.

Vi håber på en god modtagelse og et fortsat godt samarbejde.

*Niels Mosbæk
Adm.chef, spec.læge alm.med.*

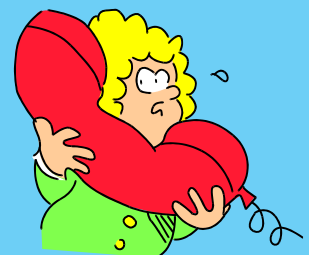

Et lille hjertesuk fra Svarservice

Da vi ikke abonnerer på samtlige lokalblade, vil det være dejligt hvis de enkelte læger på deres telefonsvarer indtaler ét eller flere navne på evt. hjemmenværende læger i ferieperioder.

KPLL bruger hyppigt meget tid på at finde hjemmenværende læger, der kan afleveres et panik- eller akutsvar til.

Venlig hilsen Birgit Riis, Jytte Petersen og Benta Rasmussen, Svarservice

Afhentning og indsendelse af prøver til KPLL

Afhentning og indsendelse af prøver til KPLL i foråret 2009. Kun forhold der afviger fra det normale program er angivet i skemaet

April			Maj		
on	1.		fr	1.	
to	2.		lø	2.	
fr	3.		sø	3.	
lø	4.		ma	4.	
sø	5.		ti	5.	
ma	6.		on	6.	
ti	7.	OBS! Sidste frist for afhentning og indsendelse inden påske	to	7.	OBS! Almindelig afhentning - MEN ingen indsendelse
on	8.	OBS! Ingen afhentning OG ingen indsendelse	fr	8.	St.Bededag
to	9.	Skærtorsdag	lø	9.	KPLL holder lukket
fr	10.	Langfredag	sø	10.	
lø	11.	KPLL holder lukket	ma	11.	
sø	12.		ti	12.	
ma	13.	2. Påskedag	on	13.	
ti	14.		to	14.	
on	15.		fr	15.	
to	16.		lø	16.	
fr	17.		sø	17.	
lø	18.		ma	18.	
sø	19.		ti	19.	Almindelig afhentning og indsendelse. OBS ! Prøver taget efter afhentning skal indsendes via postvæsenet. *
ma	20.		on	20.	Almindelig afhentning og indsendelse. OBS ! Prøver taget efter afhentning skal indsendes via postvæsenet. *
ti	21.		to	21.	Kr.Himmelfart
on	22.		fr	22.	
to	23.		lø	23.	
fr	24.		sø	24.	
lø	25.		ma	25.	
sø	26.		ti	26.	
ma	27.		on	27.	
ti	28.		to	28.	
on	29.		fr	29.	
to	30.		lø	30.	
			sø	31.	

* Hvis en prøve taget efter afhentningen den 19. maj, sættes i køleskab i praksis til den 20. maj, vil den være for gammel til analysering, idet denne først foretages fredag den 22. maj (dvs. 3 dage efter prøvetagning).

På samme måde vil en prøve taget efter afhentningen den 20. maj og som sættes i køleskab indtil afhentning den 22. maj, være for gammel til analysering, idet denne først foretages lørdag den 23. maj 2009.

Nye udvidede åbningstider

Som led i en sondering af mulighederne for forbedret patientservice på vore prøvetagningssteder har vi indført forskellige åbningstider i nogle af vore filialer.

Hensigten er at evaluere effekten på flowet, patientventetider og personaletrivsel. Når evalueringen har fundet sted om et halvt års tid vil vi tage stilling til, om de ændrede åbningstider skal gøres permanente og udvides til også at omfatte alle vore prøvetagningssteder.

De aktuelle åbningstider er:

Pilestræde	Alle dage	07.30 - 12.00
	Torsdag tillige	15.00 - 17.30
	Tidsbestilte	8.00 - 15.00 hver dag
Amager	Mandag	07.00 - 11.30
	Tirsdag	07.00 - 11.30
	Onsdag	07.00 - 11.30
	Torsdag kun	14.30 - 17.30
	Fredag	07.00 - 11.30
Gladsaxe	Mandag	07.00 - 13.00
	Tirsdag	07.00 - 13.00
	Onsdag	07.00 - 13.00
	Torsdag kun	15.00 - 17.30
	Fredag	07.00 - 13.00
Glostrup	Mandag	07.00 - 13.00
	Tirsdag	07.00 - 13.00
	Onsdag	07.00 - 13.00
	Torsdag kun	15.00 - 17.30
	Fredag	07.00 - 13.00
	Tidsbestilte	8.00 - 15.00 hver dag
Hvidovre	Mandag	07.00 - 11.30
	Tirsdag	07.00 - 11.30
	Onsdag	07.00 - 11.30
	Torsdag kun	15.00 - 17.30
	Fredag	07.00 - 11.30
Lyngby Rødovre Ballerup Tåstrup	Mandag	07.30 - 11.30
	Tirsdag	07.30 - 11.30
	Onsdag	07.30 - 11.30
	Torsdag kun	15.00 - 17.30
	Fredag	07.30 - 11.30

Vi vil henstille til at informere patienterne om de nye åbningstider, og vi vil også gerne henstille til, at de tidlige åbningstider forbeholdes patienter i arbejde.

Fra 1.4.2009 afskaffes distal trykmåling på overekstremiteterne, som en undersøgelse på KPLL. Undersøgelsen bruges fornuftigvis meget lidt - under 100 gange om året, og er klinisk nærmest værdiløs. Distal trykmåling på underekstremiteterne udfører vi naturligvis stadig.

Kardiologisk sektion

Administrationschefens klumme

Kære kolleger
Analyseantallet på KPLL stiger og stiger. Det gør det jo alle steder i sundhedsvæsenet - det får nok aldrig ende. Bestemte markedskræfter spiller ind vedrørende antallet af analyser indenfor klinisk biokemi og de kardiologiske og andre undersøgelser, der udføres for primærsektoren. Ny viden, ændrede behandlingsmål, øget viden i befolkningen om de nye medicinske trends, alle vil undersøges for alt. Det er lægerne, der henviser og reelt bestemmer. Patienternes ønsker er dog langt hen ad vejen relevante.

KPLL udførte i 2008 ca. 8 mio. analyser, det er 12,4% flere end i 2007. Den største procentuelle stigning i mange år på KPLL.

Det stiller store krav til logistik, automation og IT-integration. Endvidere til fastholdelse og rekruttering af personale. KPLL har vedvarende fokus herpå.

Mini-symposier

I marts måned har KPLL afholdt to ensartede minisymposier. Denne gang i en ny lokalitet, nemlig det for mange læger velkendte KolléKollé ved Værløse. Årsagen til denne flytning fra det populære og rare Astra-hus, var en indstilling fra praksisudvalget om, at

de efteruddannelsesaktiviteter som praksisudvalget har et medansvar for, ikke må være sponsorerede. Praksisudvalget udpeger 4 personer til KPLL's laboratorieråd, som har det overordnede lægepolitiske ansvar for KPLL.

Symposierne var velbesøgte, formentlig pga et spændende program. Lokalteterne faldt i deltagernes smag – også frokosten.

Glostrup-filial

KPLL forsøger hele tiden at tilpasse og optimere sig selv.

Glostrup filial er nu blevet til en storfilial. Foruden blodprøvetagning og EKG-optagelser udføres nu de tidsbestilte undersøgelser som EKKO, arb. EKG, eventrecording, døgnblodtryk lungefunktionsundersøgelser, distal trykmåling, priktest og EEG i filialen.

Rødovre filial var vor tidligere storfilial, en god, velindrettet og meget velfungerende storfilial med adgang til undersøgelser nævnt ovenfor med undtagelse af EEG.

Tilbuddet om nye lokaler i Glostrup-centret opfyldte imidlertid et tidligere ønske hos KPLL. Beliggenheden og adgangsforholdene er meget ideelle samtidig med at huslejen er forholdsvis billig. Lokalerne er dejlige, imødekommende og velindrettede og vil helt sikkert blive til gavn for patienter og medarbejdere i filialen.

Den 11. maj fremvises filialen for de interesserede læger ved et gå hjem møde, hvor der også vil være et fagligt program om nytteværdien af vore tidsbestilte undersøgelser. Invitation vil blive udsendt senere til områdets praktiserende læger.

Region

Vi har flere gange meddelt, at Regionen ville nedsætte en

arbejdsgruppe til fortsat analysering af den fremtidige laboratoriemæssige betjening af primærsektoren i Regionen.. Det grundlæggende politiske ønske er, at der skabes et ensartet tilbud af høj kvalitet til borgerne i Regionen. Det kan KPLL ikke være uenig i.

Det er nu meddelt at en arbejdsgruppe er nedsat vedrørende den kliniske biokemi.

Arbejdet vil bestå i en gennemgang af det store materiale, der allerede foreligger fra arbejdet i de tidligere arbejdsgrupper på området. De tidligere arbejdsgrupper afsluttede deres arbejdsopgave i 2008.

KPLL, der tidligere har leveret et meget fyldstgørende materiale, vil bistå og deltage i processen til en fortsat vurdering af den bedste og mest rationelle betjening af lægerne og patienter i primærsektoren i Region Hovedstaden - med KPLL som en naturlig del.

Arbejdet forventes afsluttet hen mod sommeren 2009.

Henvendelser

Vi takker for alle henvendelser med forespørgsler om underlige ting, om fejl om ris og ros. Alle henvendelser bliver registreret i vort akkrediteringssystem og gennemgået ugentligt på sektionsledelsesniveau, dvs bl.a. i den klinisk biokemiske afdelingsledelse. Endvidere månedsvist af laboratorieledelsen.

Og så ser det minsandten ud til, at det bliver forår endnu engang – det pibler, spirer, bliver lidt varmere og lysere og sommertid. Med tak for et godt samarbejde gennem vinteren – den har ikke været særlig hård vejrmæssigt – og med ønsket om et fortsat godt samarbejde hen over sommeren.

Niels Mosbæk